

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Pan Stefan Krajewski

Petycja - w związku z art. 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach - w sprawie uwzględniania aspektów przyrodniczych i klimatycznych w gospodarowaniu nieruchomościami Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Petycja obejmuje część szczegółową (1) oraz ogólną (2), które pod względem merytorycznym są ściśle powiązane. Petycję sporządzono w związku ze sprawą indywidualną, na przykładzie której ujawnił się problem ogólny. Podnoszony zakres spraw dotyczy działalności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, jak i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(1) Nawiązując do pisma dyrektora Departamentu Nieruchomości i Infrastruktury Wsi MRiRW z 31 lipca 2026 r., znak: DNI.mr.073.66.2026, oraz opisanego w nim podejścia KOWR do zmiany sposobu zagospodarowania jednej z nieruchomości stanowiącej część Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, wnoszę o weryfikację przyjętego podejścia resortu rolnictwa do działki 611/27, w obrębie Ruda w gmina Dębe Wielkie.

Przekazanie uprzednio MRiRW, do wiadomości, sprzeciwu wobec ujęcia gruntu rolnego w projekcie mpzp gm. Dębe Wielkie jako usługowego, miało wyłącznie charakter informacyjny i wynikało z niezaangażowania podmiotu zarządzającego gruntem (KOWR) w proces zmieniający jego stan prawny.

Do Wojta Gminy Dębe Wielkie skierowany został niezależny postulat opierający się o cechy środowiskowe tej nieruchomości - i w związku z tym merytorycznym aspektem wnoszę o weryfikację podejścia KOWR do planowanych przekształceń dotyczących zmian zagospodarowania i siłą rzeczy zmiany własności działki 611/27.

Wskazana nieruchomość ma powierzchnię 1,69 ha, jest gruntem rolnym RV, Br-R współtworzącym enklawę trwałych użytków zielonych o powierzchni 4,7 ha. Enklawa ta znajduje się w peryferyjnej części wsi Ruda, w sąsiedztwie przechodzącego w las parku i w pobliżu stawów rybnych.

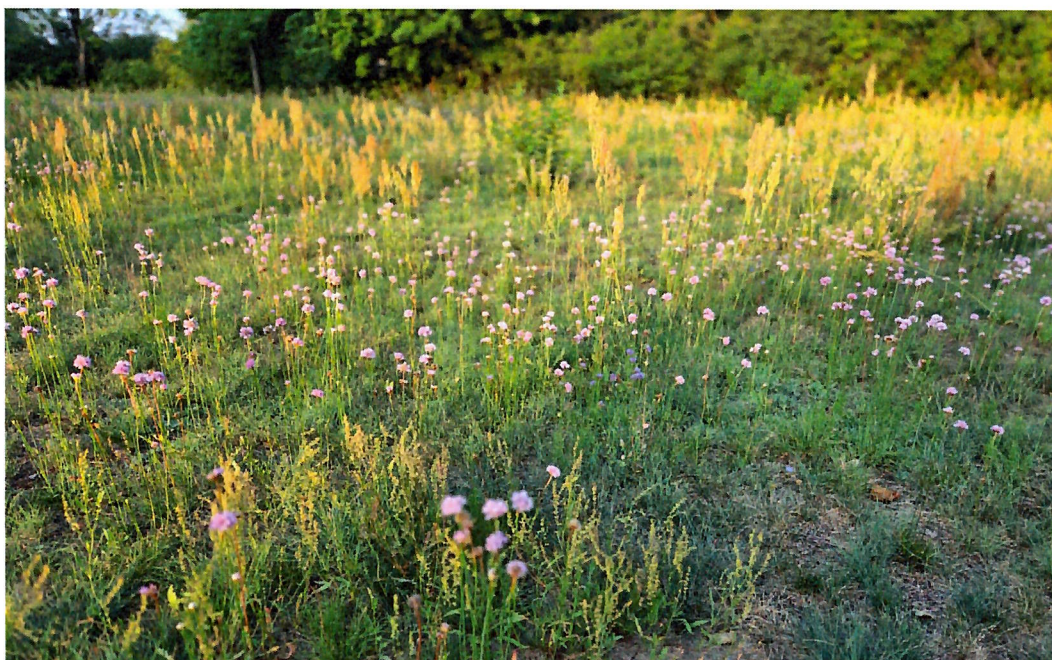
Enklawa trwałych użytków zielonych (otoczona zieloną linią) w miejscowości Ruda (gm. Dębe Wielkie). W południowej jej części znajduje się działka Skarbu Państwa 611/27, która ma być zabudowana. Zabudowa usługowa ma objąć także zachodnią część działki, której walory środowiskowe przedstawiono niżej wraz z aktualnymi fotografiami terenu.

Obecnie te trzy typy środowisk - lasy, stawy oraz łąki i suche murawy - stanowią mozaikę ekosystemów, determinując wysoką bioróżnorodność tej części gminy. Znaczenie działki 611/27 jest istotne m.in. z uwagi na:

- występujący tam zespół roślinny suchej murawy łąkowej z roślinami miododajnymi;
- siedlisko dla owadów zapylających oraz motyli, ważek i prostoskrzydłych;
- część terytorium lęgowego dudka *Upupa epops* - rzadkiego gatunku ptaka związanego z ekstensywnie użytkowanymi terenami rolniczymi (wielokrotne obserwacje w latach 2016-2026);
- obszar żerowania nietoperzy zasiedlających pobliski park i zabudowania oraz gatunków ptaków strefy ekotonowej (są to dziko występujące gatunki objęte ochroną), w tym puszczyka *Strix aluco*;
- istniejące zadrzewienia i zakrzewienia;
- naturalną powierzchnię infiltrującą umożliwiającą naturalny obieg wody i zasilanie wód podziemnych.

Zaplanowane w Gminie Dębe Wielkie przeznaczenie całej enklawy pod zabudowę tego terenu jako zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej doprowadzi do zupełnej eliminacji TUZ ze wskazanego obszaru. Całość będzie mogła zostać przekształcona w zabudowę, bowiem znajduje się lub w przypadku działki 611/27 – w wyniku maksymalizacji zysków przez Skarb Państwa – znajdzie się w prywatnych rękach.

Istotne jest, że osoby decydujące w KOWR przychylając się do gimnnego zamiaru planistycznego wzięły pod uwagę wyłącznie aspekt finansowy związany z prawnym a następnie realnym przekształceniem terenu.

Zachodnia część działki 611/27, posiadająca wyżej opisane walory środowiskowe.

Co istotne zgoda resortu rolnictwa na – finalnie – zniszczenie, poprzez zabudowę, tej naturalnie powstałej łąki kwietnej, stoi w sprzeczności z jego działaniami i ogromnym

wsparciem finansowym na rzecz ochrony środowiska i klimatu. Wystarczy wziąć pod uwagę kilka przykładów.

KOWR zauważa (<https://www.gov.pl/web/kowr/swiatowy-dzien-pszczol-2026>) jak istotne są populacje zapylaczy, a jednocześnie wskazuje, że do głównych zagrożeń tej grupy owadów należy utrata siedlisk. A tym właśnie będzie eliminacja siedliska w związku z wprowadzeniem zabudowy usługowej i towarzyszących im bezwartościowych pod względem bioróżnorodności trawników (tzw. terenów biologicznie czynnych) na działce 611/27.

Zwiększeniem zysku finansowego resort rolnictwa uzasadnia zmianę przeznaczenia gruntu rolnego na zabudowany, wspierając nieuchronne zniszczenia przyrody tego terenu. Dzieje się to w sytuacji transferu ogromnych – liczonych w setkach milionów złotych - środków publicznych kierowanych w ramach PS WPR na wspieranie właśnie polskiej przyrody (<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ekoschematy3>). Nie bez znaczenia pozostaje, że inna pula środków publicznych – regionalnych, w ramach wspierania bioróżnorodności – kierowana jest na zakładanie łąk kwietnych. Dzieje się to w sytuacji, gdy tu, w gm. Dębe Wielkie, ma dojść do ich likwidacji. Sytuację tę można porównać do hipotetycznej działalności NFZ, w której zasadniczo łoży się środki na poprawę zdrowia pacjentów, a niezależnie realizuje się działania upośledzające zdrowotnie inne osoby.

Zatem należy dostrzec istotną rolę Skarbu Państwa jako właściciela ziemi rolnej. Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, KOWR przystając na zmianę sposobu zagospodarowania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na inny niż rolny, otwiera drogę do sprzedaży tej nieruchomości na cele komercyjne. W tym przypadku zupełnie ingerując ekosystemowe znaczenie niniejszego obszaru, a także kompletnie ignorując wymogi prawne dotyczące gospodarowania gruntami rolnymi – zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Nie wzięto w tym przypadku pod uwagę, że KOWR, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa realizuje przede wszystkim zadania wynikające z polityki państwa, w tym Polityki Ekologicznej Państwa 2030. Jednym z głównych filarów tego sektora jest powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej, poprzez przeciwdziałanie niszczeniu siedlisk dzikich gatunków fauny i flory, w tym przez inwestycje.

W związku z planem masowego przeznaczanie terenów otwartych miejscowości Ruda na tereny zabudowane

https://debewielkie.e-biuletyn.pl/upload/pliki/De%CC%A8be_Wielkie_MPZP_cze%CC%A8s%CC%81c%CC%81_A_zala%CC%A8cznik_17_konsultacje_6.2026.jpg

warto zauważyć, że w innych krajach prawo obywateli do stałego kontaktu z otwartymi terenami zielonymi, w bezpośrednim sąsiedztwie domów jest traktowane poważnie, jako czynnik wpływający na jakość ich życia i zdrowie. Za przykład można wskazać niewielką szwedzką miejscowość Borstahusen

<https://maps.app.goo.gl/2Y9ySq7uoZzqiS5C6>
<https://maps.app.goo.gl/5bBbZp3Yw9NRTDnh6>

czy duńską Kopenhagę

<https://maps.app.goo.gl/5bBbZp3Yw9NRTDnh6>
<https://maps.app.goo.gl/5bBbZp3Yw9NRTDnh6>

Jak widać, nie wszędzie konieczna, i nie wszędzie forsowana jest zwarta zabudowa lub zabudowa z fragmentami ubogich trawników.

(2) Niezależnie od zakresu petycji w odniesieniu do działki 611/27 obrębu Ruda, trzeba zauważyć brak systematycznego podejścia KOWR do zmian prawnych gruntów rolnych znajdujących się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa. Jak dowiódł przykład wyżej opisany, zmiany te zachodzą / mogą zachodzić na skutek działalności planistycznej władz samorządowych, ale i z zaniechania zarządzających ZWRSP. A jak wynika m.in. z prowadzonej dyskusji, przekształcenia te / ich brak, przekładają się z jednej strony na stan finansów publicznych (gdy przekształcenie nie ma obiektywnych przeszkód, ale brak interwencji KOWR), na stan środowiska (gdy zaniechanie służb publicznych nie zapobiega działaniom, które są sprzeczne z PS WPR czy polityką państwa w zakresie środowiska).

Zatem zasadne jest aktywne włączenie służb resortu w działania związane z zamiarem przeznaczania gruntów rolnych, w tereny zabudowy. Bowiem, jak wynika z wyżej przywołanego pisma MRiRW może to mieć istotne znaczenie finansowe i jak wykazano na przykładzie nieruchomości w Rudzie, środowiskowo-klimatyczne.

Zasadne jest przy tym wieloaspektowe rozważanie przez KOWR możliwości zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na podsatwie mpzp. Biorąc pod uwagę przykład działki 611/27, można stwierdzić, że obecnie – w sytuacji bez dostarczenia danych z zewnątrz – KOWR uwzględnia jedynie aspekt finansowy, mimo że otoczenie prawne obejmuje także kwestie środowiskowe. Model decyzyjny wygląda na prosty: przypadkowe powzięcie wiedzy o zmianie wdrażanej przez gminę / założenie, że dojdzie zwiększenia wartości gruntu po zmianie mpzp / zgoda na zmianę.

W takim sposobie rozstrzygania pomija się zupełnie znaczenie aspektów środowiskowych gruntów rolnych. Pomija się także fakt, że na utrzymanie przyrody terenów rolniczych w dobrym stanie wydatkowane są poważne środki publiczne strumienia niezależnego (ARiMR) niż ten koordynowany przez KOWR.

Biorąc pod uwagę powyższe wnoszę, o przegląd zasad zarządzania gruntami ZWRSP i zoptymalizowanie decyzji o zmianie przeznaczania gruntów rolnych, uwzględniając także okoliczności środowiskowo-klimatyczne, nie tylko finansowych. Szczególnego znaczenia nabiera to w odniesieniu do TUZ, a także biorąc pod uwagę konieczność kosztownego wdrażania zapisów rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869.

Niezależnie od sposobu uwzględniania aspektów środowiskowych vs. finansowych w dopuszczaniu zmian gruntów rolnych na zbudowane, zasadne jest systematyczne i inicjujące zaangażowanie KOWR w kreowanie przeznaczenia terenów rolniczych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. W innym przypadku finanse Skarbu Państwa albo przyroda różnych rejonów Polski mogą nie być należycie zabezpieczone.

PODPIS ZAUFANY

Dokument podpisany elektronicznie,
podpisem zaufanym

